

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 157/22

Luxemburg, 20 september 2022

Arrest van het Hof in de gevoegde zaken C-339/20 | VD en C-397/20 | SR

Het is operatoren van elektronischecomunicatiediensten niet toegestaan om in de strijd tegen marktmisbruik, waarvan handel met voorkennis deel uitmaakt, verkeersgegevens preventief algemeen en ongedifferentieerd te bewaren gedurende een jaar vanaf de datum van registratie

Bovendien kan een nationale rechter niet de werking in de tijd beperken van een ongeldigverklaring van nationale wetgeving die een dergelijke bewaring voorschrijft

In Frankrijk zijn strafprocedures ingesteld tegen VD en SR wegens handel met voorkennis, heling van handel met voorkennis, medeplichtigheid, omkoping en witwassen. Die procedures steunden op persoonsgegevens uit telefoongesprekken van VD en SR, die waren gegenereerd in het kader van de levering van elektronischecomunicatiediensten. De Autorité des marchés financiers (Autoriteit voor financiële markten) (AMF) had die gegevens na een door haar ingesteld onderzoek doorgegeven aan de onderzoeksrechter.

VD en SR hebben bij de Cour de cassation (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Frankrijk) cassatieberoep ingesteld tegen twee arresten van de cour d'appel de Paris (rechter in tweede aanleg Parijs, Frankrijk). Zij hadden zich bij laatstgenoemde rechter gebaseerd op de rechtspraak van het Hof¹ en bezwaar gemaakt tegen het feit dat de AMF zich voor het verzamelen van die gegevens had beroepen op nationale bepalingen die, ten eerste, niet in overeenstemming waren met het Unierecht, aangezien zij voorzagen in een algemene en ongedifferentieerde bewaring van verbindinggegevens en, ten tweede, geen enkele limiet stelden aan de bevoegdheid van de AMF-onderzoekers om bewaarde gegevens op te vragen.

Met zijn verzoek om een prejudiciële beslissing wenst de Cour de cassation in essentie van het Hof te vernemen hoe de relevante bepalingen van de richtlijn „privacy en elektronische communicatie”², gelezen tegen de achtergrond van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: „Handvest”)³, kunnen worden verzoend met de relevante bepalingen van de richtlijn „marktmisbruik”⁴ en de verordening betreffende marktmisbruik⁵ bij de beoordeling van nationale wettelijke maatregelen die operatoren van elektronischecomunicatiediensten in de strijd tegen marktmisbruik – waarvan handel met voorkennis deel uitmaakt – preventief verplichten om verkeersgegevens algemeen en ongedifferentieerd te bewaren gedurende een jaar vanaf de datum van registratie. Indien zou blijken dat de betrokken nationale wetgeving niet in overeenstemming is met het Unierecht, vraagt de verwijzende rechter zich af of de gevolgen van die wetgeving dan niettemin voorlopig zouden kunnen worden

¹ Arrest van 21 december 2016, *Tele2 Sverige en Watson e.a.*, C-203/15 en C-698/15 (zie ook [PC nr. 145/16](#)).

² Artikel 15, lid 1, van richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie (richtlijn betreffende privacy en elektronische communicatie) (PB 2002, L 201, blz. 37), zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 (PB 2009, L 337, blz. 11).

³ Met name de artikelen 7, 8 en 11 en artikel 52, lid 1, van het Handvest.

⁴ Artikel 12, lid 2, onder a) en d), van richtlijn 2003/6/EG van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2003 betreffende handel met voorwetenschap en marktmanipulatie (marktmisbruik) (PB 2003, L 96, blz. 16).

⁵ Artikel 23, lid 2, onder g) en h), van verordening (EU) nr. 596/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende marktmisbruik (verordening marktmisbruik) en houdende intrekking van richtlijn 2003/6 en richtlijnen 2003/124/EG, 2003/125/EG en 2004/72/EG van de Commissie (PB 2014, L 173, blz. 1).

gehandhaafd om rechtsonzekerheid te voorkomen en het mogelijk te maken de krachtens die wetgeving bewaarde gegevens te gebruiken voor de opsporing en vervolging van handel met voorkennis.

In zijn arrest van vandaag constateert het Hof van Justitie in de eerste plaats dat **noch de richtlijn „marktmisbruik” noch de verordening betreffende marktmisbruik de rechtsgrond kan vormen voor een algemene bewaarplicht voor verkeersgegevensoverzichten waarover operatoren van elektronischecomunicatiediensten beschikken, die de financiële autoriteiten in staat zou moeten stellen de hun bij deze Uniewetgeving toegekende bevoegdheden uit te oefenen.**

In de tweede plaats herinnert het Hof eraan dat **de richtlijn „privacy en elektronische communicatie” de referentiewetgeving vormt op het gebied van bewaring en meer algemeen verwerking van persoonsgegevens in de sector elektronische communicatie.** Deze richtlijn moet dus ook gelden voor verkeersgegevensoverzichten waarover operatoren van elektronischecomunicatiediensten beschikken en die de bevoegde financiële autoriteiten in de zin van de richtlijn „marktmisbruik” en de verordening betreffende marktmisbruik bij hen kunnen opvragen. Bijgevolg moet de rechtmatigheid van de verwerking van de overzichten waarover operatoren van elektronischecomunicatiediensten beschikken worden beoordeeld aan de hand van **de voorwaarden in de richtlijn „privacy en elektronische communicatie”, zoals uitgelegd door het Hof.**

Aldus oordeelt het Hof dat de richtlijn „marktmisbruik” en de verordening betreffende marktmisbruik, gelezen in samenhang met de richtlijn „privacy en elektronische communicatie” en tegen de achtergrond van het Handvest, **niet toestaan dat operatoren van elektronischecomunicatiediensten met het oog op de bestrijding van marktmisbruik, waarvan handel met voorkennis deel uitmaakt, verkeersgegevens algemeen en ongedifferentieerd bewaren gedurende een jaar vanaf de datum van registratie.**

In de derde plaats bevestigt het Hof zijn rechtspraak dat het Unierecht zich ertegen verzet dat een nationale rechter de werking in de tijd beperkt van de ongeldigverklaring van nationale wetgeving die aanbieders van elektronischecomunicatiediensten verplicht om verkeers- en locatiegegevens algemeen en ongedifferentieerd te bewaren, die hij op grond van het nationale recht dient uit te spreken wegens de onverenigbaarheid van die wetgeving met de richtlijn „privacy en elektronische communicatie”.

Het Hof brengt evenwel in herinnering dat de toelaatbaarheid van bewijzen die door middel van een dergelijke bewaring zijn verkregen, **een kwestie is die overeenkomstig het beginsel van de procedurele autonomie van de lidstaten onder het nationale recht valt, onder de beperkende voorwaarde dat met name de beginselen van gelijkwaardigheid en doeltreffendheid worden geëerbiedigd.** Dit laatste beginsel brengt voor de nationale strafrechter de verplichting mee **om informatie en bewijzen die door middel van een met het Unierecht onverenigbare algemene en ongedifferentieerde bewaring zijn verkregen, buiten beschouwing te laten indien de betrokken personen niet in de gelegenheid zijn om doeltreffend commentaar te leveren op die informatie en die bewijzen en deze betrekking hebben op een gebied waarvan de rechter geen kennis heeft, en van doorslaggevende invloed kunnen zijn op de beoordeling van de feiten.**

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest en de [samenvatting](#) zijn op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

Volg ons!

